

pas jus —atsake uż duru.
— Atidarian duris inleida
ir pavalgidinau. O tai buve
"laimė".



Jau laikas siaudines skribesles nesiot,
Nes su kietaja sarmata vaiksziot,
Ir Jonas jau savo czistina,
Nes si vakara ejs pas savo milema.
— Kur Jono draugas?

BURTAI

Apisaka apie buda zmoniu gyvenanciu praeitam szimtmetyje.

II.

Turi savo visokius akivus atsitikimus; visokius veikalus dideli miestaj, nes turi juos ir mazi miestelyje, nevet, ir kajmaj. Iszikro istorije mazu miestelu ne atsitiktu teip puikej ir akivaj kaip istorije dideliu miestu, kur prie szalies karalu sukinas visokie virzininkaj, augzstos ipatos maudo si turtose aukse. Kiek permaj, ir atmainu intajime sostapiles joeso iszdabinime, grozibes, ant galo lajke vainos susikuopinimaj arba narsus apginimas, tai materiolas del rasztinuku istoriku, Apie mazu-gi miestelus niekas ne primena nieko, ba kam? ka tokio? Kad ten Szvedaj udeginio, koki miesteli, tai ne vertas atminties, jau tas tuojaus butu kniguose paraszta.

Suvis panaszaj ira ir su zmo nimis. Apie turcius daug kalba, norint darbai jiu ant to su vis neuuszpelnije — apie bied nus niekas nieko nekalba. Kas turtingu, tas ira iszmintingas mokitas, jis tik ant svieto vertas paguodones, nes uz ka? uz ta, jog jis bagotas, o tuo lajke daug iszmintingenis mo kitas, nes biednas, givena varge per visus pamirsztas, aplejtas nor daug daugiau naudos atnesza visuomenei, negu turcius.

Tarp miestelu Karalistes Len ku be abejones vienas is se niausin ira miestelis K i s z k o vo. Guli jis apie 4 miles no Gniezno, 2 miles no Pabiedzaku ir 2 miles no Klecko, stovi ant grizkelio kur seniaus ejo traktaj skirenti miesteli su Bdygoszczu miestu Poznanijs, su Gdansk, Kalisznu net lig Baltickiu mariu daejnanti, kurais tai vazinejo kupcezi su ta vorajs arba ejo su savo koravanaja, o isz ten veatgalas. Isz tos priezastes miestelis vadinosi puseje XII amziu "Krzyzkovo".

Buvo jis privatna locnasze karaliu isz gimines Biastu. Kazimierius didis arba pirmas, met atrakrapi savo teminima ant to miestelo. Nebuvo jis-gi ma zu suvis o nevet turgavun miestelu, turejo fabriku vilninius, amatnikus kitokius daugite ir gerbuvis miesto zidejo. Patiko labaj tas miestelis Kazimierui kaip vieta savo padėjimo, teipogi aplink jiu radosi puiki aplinkine, girrios pilnos dideli zveriu del togi tankej atsilanki in miesteli daridamas medziok les po aplinkines jio, palikdamas atmintes savo per udejima kajmu. Ne toli no miestelo užuoli ant jio, lajke medziokles o kada buvo tik tai vienas, didelis zubras arba turas ir karalus su didela pavojum givaites savo, vos galejo in veikt indukusi, givuli. Ant tos vietos uzdejo kajma. Turso tovo. Teipogi dangeli kitu kajmu, vis tai ira jio da atmin tes.

bažnicze labaj bagota ir grazej apdabinta per nobazans parapijonus, nes po nupuolimuj mies to ir apipleszimo bažniczos per Szvedus, labaj nuogaj ir bied nej izrodi iije. Net 1885 metos dorus parapijonis nesigaj ledami kaszu vel patajsi ir apdabino nama Vieszpates. No bažniczos, pro klebonije veda in kloni keles ir tvere jeme grizkeli no kurio iszpradziu varda gavo miestelis. Kada sustoji ant grizkelio atsikrejpes in ritu szali, taj ira in Gniezna taj po tiesej rankaj randasi vieszkalis kalizskas, vedantis per Pobiedziskaz, isz upakalo poznanskas o po kajrej rankaj traktas vedi in Klecka.

Atsikreipsime in kajreja szali. Kelej vadinti traktaj; tuo lajke, ne buvo taj plantajs isz muszti akmenajs kajp szedien visur pilna, o buvo taj vieszkelej vienoj vietoje placejz kitaj siaurajs vedanceje per girres o priek tam sukrejs, aps kajtitsj ne ant labo visome nes, del gerenes vigados kupczu ir turgauinku, — buvo gi taj kelej privatizski. Kupczius tuolajkinis ne ejo pats vienas o su cielu karavanu kitu turgauinku. Tavorus savo ne tik taj ka veze ant paskirnos vietos, nes po miestelus dars ri veikalus, ar taj permajj me tavoru ant kitu tavoru ar taj parduodami usz piningus o nevet priminejo apstelavimus kuriuos savo ateminetojams isz tolimu szalu gabeno.

No miesto Kiszko vo in kajreja szali traukesi pakeleje gir rios in deszine buvo kapines ir szale jiu kita bažnitajte po vardu Szventos Trajes. To laus vel stovej bajios. Kartuves, kur nubaudinejo prasikaltelus. Tolau in deszine ne szali usz kapiniu ir bažnitaites traukesi toli, toli dideles pievos, pasibagancios zino mom jau mums balom ir plienne. Balu tu bijoje visi mies czionis rodos buk kokios uszkejtjos vietos, ba ne vienas givulis, kada nuejo per toli, jau daugiau ne sugrizo namon. Zmogaus koja ten niekados ne inzenge, ba grasino smerce be abejones ir toji didele aplinkine baline, tuju dideli pliniu vieniatinejs giventojz buvo paukszezej vandemnej, kurie cason radsavo puiku pasilepi ma, no persekiotojz, medejaus, czionajs giveno sau spari kajnej, ba nevet lape nedrieio ten majsto jeszok, matidama ajkezkej kad patiktu ir jaje pavojus.

Plotis tas balu vienok atneszinejo nauda del zmoniu kada uszstojta ziema ledai uszszalo ant azero ir visu balu, tada nusidavinejo zmonis lendriu, smilgu, sziene, nes ir tada labai turejo butie labai atargeis ba didziausi szalcezi ne buvo sztant uszszaldint bedugniniu balu, jiu atszutu, kuriu buvo daugibe, ant kurio uzejz tuo jaus turetu nugarnet in amzi na prapulte. Ant pats vidurio to baisaus ploccio buvo salu ke drutesnes zemes arba turtu didelis kupstas ant kurio augo didelis szakotas gluosnis koki spsabus jis gavosi in czion to niekas ne zinojo. Usz balu ant kalnelo buvo kaimas vadinamas Zdziarovitu, o no to ir balos gavo pravarde zdziaraj.

Balos ne turejo-gi geros szloves pas nieka. Ne kalbejo to garset, nes tvirtino jog ten biesai ant to gluosnio su ragamen daro visokes zobovas ir szpous. Del to koznas nakceze praejdamas pro balas zegnoje si nor ne noredamas. O nevet matidavo ten navatus daigtus Matidavo tai tada tai tas da szokancius, kokius tai ugnirius suterminus, kuriu vie nok ne buvo galema pazint kas ten buvo, ba kada drasus praegis sustoje ir temingaj pradejo ziuret viskas dingo isz akiu; kiti vel tvirtino, kad tik rai girdejo blivimus ozio o ki ti vel nevet girdejo uzima ore lekencziu prakejktuju. Dangi be kriziu, ant grabiu ant kapi niu, kartuves, kur tiek jau kiti tadariu rado czion smerti, ba los kur vėlnei giveno su ragamen, zinoma jog ant vieniatinio pakelevingo nieko dangiau

iszvert ne galejo kaip tik bai me, ir tuojaus ant mislu atej davo visokios baisibes, ne su tverti daigtai, ir vaidiklos. Per balas nelipstant azero tekejo nepelis, szendien vadina ma "mala — Velnas", o tada Szula. Apsupa jis aplink pu se miestelo ir plauke tolaus o ne per toli no miesto po Ro goznu susivienije su didele Velnas. Upelis tas ant paziuros mazas tankie iszsiliejinije isz krasztu ir pavasari teka didele upe o uzimas tekancio smarkie vandienio buvo toli giridet. Vasara iszdziusta ir tik mazu upeliu teka in Klecka azaras.

Ejnant iszilgai szero patin ki kaimeli isz keliu prastu grin czelu susidedanti, kur givena zuvininkai, o kuri kad atekit no didesnio kaimo po vardu Zavininkinas, kuris randasi tolaus prie kito azero vadinasi Zavininkelis. Po de szinej usz Zavininkelo, buvo dideles girios nes jau iszretin tos ba tarp jiu buvo jau kaimai cieli su prigulencziom isz dirbtom dirvom.

Sugrizszkime vel in miesta. Miestas tuose laikuose buvo gerai apgventas. Vienu milia niu fabriku buvo in szimtas, o apart to visokios kitokios ama tos turejo savo perstatejus. Privilejas turejo dideles dides nes no miesto Gniezno ir Po biedziku, ba turejo locnussavo sodus priez kuriuos joke ape laczies niekone gilevo, ko Gnez nas ir Pobiedziskas ne turejo. Isz czionais-gi magistratas jau tik isz lauko savo puikiu ir didelu ratusziu rodi ayie sa vo didele galibe.

No rinkos ejo keturios uliczios ligei viena priez kita pa detos vedancios in visas ketu res szalis svieto teip, jog kad isz virszaus dirsteletum tai ro dantusi buk miestelis perpjaun tas ant keturiu ligiu dalu per pjauntas krizun. Prie kelio vedancio in Pobiedziskaz isz abeju szaliu traukesi toli namai ir gaspadoriszkos triobos giventoju kurie usziimidinejo tik tai ukinikiste, apdirbinu dirbimu dirvos, net lig paczej upej, kuri, to vietoi buvo pla ti ir seniaus kada tai buvo vie ta kur valdzde maudi raganas.

Mieste pirmas namas in deszine szali no bažniczos pry gulejo jau pazinstamam del muso meisteriu sziauciszskiu ponui Bužalskiuj, kaip jis pats liepi save vadint, ba usz akiu vadino jiu kad zodi su trumpint Buziu. Zinojo apie tai ponas meisters gudotinas abi vatelus miesto Kiszko vo ir rau kes ant to ne mazai, bet jam pacziam ant zodziu nieko nu tvert ne pasieki. Namas to vejo galu in miesta, buvo gra zus augzstas su dideleje lang gajs ant dvieju galu su gonke lem ant vidurio prie duriu ve dar cziu in priemene. Isz prie menes po kajrej, ejo duris ve dancios in dydeli grazu su czistom padlagom pakaju tin kamai iszmehluota, kur meis teris tik gudotinus szvezcius pryminejo ir vieszino. Isz czion duris vedi in kita per skira kur stovej varstotas po uo meisterio, isz tenajs vel bu vo duris in priemene kita isz kurios buvo galema gautis in kita gala namo. Czion buvo pirmiause kukne, isz kurios duris vedi in stuba paskirta del sejmijos usz tos vel miegtu be. Uzpakalin namo buvo ki tokios gaspadoriszkos triobos. Cielaszimeina pono Bužalskie susidedinejo isz pacios Ag nieszkos ir dukteres Barbaros Pone Bužalskieni jau pergyve no suvirezum puse givemimo, nes buvo da druta linkama ir suvis da grazei iszrodi, nes apart to buvo darbszi, moka ni visame roda sau duot dora, nobazna apseuki, geros szirdies iszszinaudojo ne tik tai mejle viro, nes ir gudone no visome ne mazai rupinosi ir stengesi prisiekt ir jej koki nors lopuka nes to ji suvis nesitiekedama to ne maziausios priezastes ne davi ant padarimo ir suter viro koki nors liezuviu.

Grozibi ir givaste namo bu vo patoga Barbora. Buvo tai mergina netoli jau dvidezimte metu daejnanti savo givemimo veidu panasz in motina tik, zinoma jaunensis skajstensis pilnensis, ant kurio retai kada buvo galema pamatyti tam su debesi rustibes nes ant jos lupelu visados buvo linksmas nusiszipojimas pilnas luosybes valnistos. Kada nedeloje iszsi rengi in bažnyce ir galva pa rodi szilkine skepeta, pavelin dama matit savo geltonus plu nus ligei suszukuotus ir supin tus in viena nupuolinejencze net lig liemeniuj kasa, kada savo tiesu mitru ir patoga lie meni pardi in anksta graza szvilgancze priez saule ba isz pujkaus ceikio, jekute, tejpous gi vienoje ir szlebe, o kakla pardi keturiom ejlom tikru karolu, ne tik tai buvo galema divintis patogumu ir grozbye merginos, nes matit teipogi turtunguma namo.

Iztikro niekas tame ne da ri klajdos kas pamislino apie ta paskutini. Bužalskas noi mego iszsigert, bet tas buvo ne visada ir apart to proce ir pa czedumu mokejo usz taj gausej isznagradint. Ne pasigajlejo ne sau ne savo szejminajant rejkalu, o kad buvo darbezum ir tejsingiu amatinuku, del to viena po kitai panczeka su si dabru ir auksu paslepi del duk teres ant pasogos. Apart ama tos ir namo turejo da dydelus darzus puiku s da ir szmota pievos. Buvo del to-gi kone turtungiausiu isz abivatu miesto Kiszko vo o vienturte dukte Barlora locninke vis ko to po tevu smerceje.

Kajp dabar teip ir pirmiau turtas prie apsiporavimo graji no dydele role. Szedien iszik ro arsziau, ba jago tada del turtu paymtu jaunikajtis sena boba sau ant sprando stotusi tikraj ant juoko visiems. Nor buvo teip-ye, poros amziu ne atsakancios nes tai buvo tokiu mazai.

(Tolaus bus).

Spasabas laimingo gyvenimo.

Ne vienas sako: Jagu asz zi noczia spasaba laimingo gyve nimo. O asz virucezi zinau spa saba laimingo gyvenimo, nes ilgai gyvendamas ant svieto ta spasaba dasekiau. Pameginkie gal ir del taves tasei receptas prigibelis.

Na, tai nori buti laimingu? Teip, ba kas ne noretu buti lai mingu.

Kozna diena pastanavikie sau, padaryti kam koki norint maža smagumuli, prisideti su kokia iszmintinga roda kad isz to džiaugtusi.

Paskui imkis prie darbo ir parykie, ka irivalai daryti. Tada busi linksmas ir turesi gera misli, ba gera mislis at nesza zmogui smaguma.

Iszpildinekie savo privalu mus, kur tik atsitinka prie to proga. O brolioti ant progas niekad ilgai ne lauksi.

Ne reikia stengtis daryti del kitu gerai kad ir mazu daigte liu prisideti del kito gero, bi le tik isz tikros szirdies, tai jau bus gerai.

Dvigubai busi gilukningu, jago ir tavo artimas seks tavo pedomi.

Jausla laives turi taje galy bia, jog dvejnais, ba jagu pas tanavijs ka naudingo padaryti teip pats džiaugeis ir kitas ir visuomene džiauges.

Milekie artima kaipu savis, ne darykie kitam kas tau ne smagu, milekie ir savo nevido nus ir darykie del juu gerai, o tuom susarmatys jnosius, o tai bus del juu dydziausia bausme.

Tai mat, kokis spasabas lai mingo gyvenimo reikia uzlai kyti konstitucije krikzceno niszka, o turesi laiminga gyve nima.

Iszpildinekie savo privalu mus, kur tik atsitinka prie to proga. O brolioti ant progas niekad ilgai ne lauksi.

Ne reikia stengtis daryti del kitu gerai kad ir mazu daigte liu prisideti del kito gero, bi le tik isz tikros szirdies, tai jau bus gerai.

Dvigubai busi gilukningu, jago ir tavo artimas seks tavo pedomi.

Jausla laives turi taje galy bia, jog dvejnais, ba jagu pas tanavijs ka naudingo padaryti teip pats džiaugeis ir kitas ir visuomene džiauges.

Milekie artima kaipu savis, ne darykie kitam kas tau ne smagu, milekie ir savo nevido nus ir darykie del juu gerai, o tuom susarmatys jnosius, o tai bus del juu dydziausia bausme.

Tai mat, kokis spasabas lai mingo gyvenimo reikia uzlai kyti konstitucije krikzceno niszka, o turesi laiminga gyve nima.

Iszpildinekie savo privalu mus, kur tik atsitinka prie to proga. O brolioti ant progas niekad ilgai ne lauksi.

Ne reikia stengtis daryti del kitu gerai kad ir mazu daigte liu prisideti del kito gero, bi le tik isz tikros szirdies, tai jau bus gerai.

Dvigubai busi gilukningu, jago ir tavo artimas seks tavo pedomi.

Jausla laives turi taje galy bia, jog dvejnais, ba jagu pas tanavijs ka naudingo padaryti teip pats džiaugeis ir kitas ir visuomene džiauges.

Milekie artima kaipu savis, ne darykie kitam kas tau ne smagu, milekie ir savo nevido nus ir darykie del juu gerai, o tuom susarmatys jnosius, o tai bus del juu dydziausia bausme.

Tai mat, kokis spasabas lai mingo gyvenimo reikia uzlai kyti konstitucije krikzceno niszka, o turesi laiminga gyve nima.

TUKSTANTIS NAKTU IR VIENA
ARABISZKOS ISTORIJOS
Perdejo Lietuviszkal
D. T. BOCKZKAUSKAS.
540 Pustuplaj; 619 collu Dydomo.
PREKE \$1.
Tik Ant Trumpo Laiklo!
Nusiuntimo kasztus mes apmokame.
W. D. Bockzowski-Co.
Mahanoy City, Pa.



Gubernijoi Ilinoje,
Apigardie nedydeloje,
Isz kitur boba su vyru pri buvo,
Isz czion: i apsi buvo.
Ta boba ant akiu iszziuri,
Jog lustauna buda turi,
Prie vyru kabinasi,
Ant burdo vadinasi.
Isz pradziu keli atsirado,
Bet ne dalaike, — ant galo,
Koznas paemias savo rakan dus,
Kraustesi pas kitus.
Valgi kaip reike nepagamino Sudarko, — prisivilina,
O jau ka duon,
Tai jau gana,
Ne iszkyla.

Tai suodega ar apseyla,
Skundziesi, jog mieles niekai,
Tegul jais vanagai.
Viena karta buvo juoku,
Nusidave jeszokti mieliu,
Priez pietus iszejo,
Ir da in viena vieta uzejo.
Ten in stubele uzsidare,
Ir ne tine ka dare,
Lig pats vakaro sedefo,
Kol viras isz darbo ne parejo.
Bego per stubas jeszokti,
Ir priez visus rugoti,
Nezinojo kur nuejo,
Kur pasidejo.
O cze vaiknye stubeleje uzda ryla sedefo,
Tai mat, mieles peristovejo,
Ir velei duonos padaryti ne galejo.
Norint minke gana,
Tesla neiszkylo ir gana.

Isz Davis, Ohio,
Boba paskui savo vyru nukle liavo,
Net in steite i Idiano,
Turbut zine apie jia gavo.
Tennis savo szpous varinejo.
Kozna yna uzkalbinije,
Koznam ant kuko kabinasi,
Kad uzduodytu, vadinasi.
Ne gerai bobele darai,
Jagu tokius trikzas varai,
Ziurkie ant moteriu kitu,
Czionais apsigyvenusiu,
Visos davadnos,
Ne rasi ne vienos,
In save panaszios,
Czionais ne Ohajus.
Czion teip ne bus,
Pamatysi, kaip moters susi tars,
Tai tave iszvyrs, ar pakars.
Nedavinekie paveizdos piktos,
Kad piktytusi nuo taves kitos,
O kaip nepasitaisyti,
Tai szuns poteri daugiau iz girsi.

Teip geriause,
O ir graziause,
Vyrai bobu nesuvaldo,
Kas dien turi su joms, balda.
Kada isz darbo parejnas,
Tada boba gamint valgi ejns,
Tokis paradas,
Tai dalibuk ne kas!
Vyra visame prigaudineje,
Paskutini centa iszleidineje.
Tie biedni vaikelei,
Murzini kaip parszelei,
In laika valgyt ne gausa,
Verke kampe apsikniaubia.
Ir vyras ne gali nieko padarit,
Da tokios girtuokles turi klau sit,
O jagu perpikes in karczema suejna,
Tai boba viska pameta ir pas kui ejnas.
Mat, suradus barasi,
Ir nevos namon varosi,
Tai mat kad uzbegtu,
Ir bobai in kali ne duotu.
O ka jau tieje vyrai ant burdo nukencze,
Tai ajbece,
Szuo to nedalaikytu,
Isz vargo sudraskytu.

Parsiduoda piglai.
Naui namai ant triju fami liju, kurie randasi prie lietu viszkos bažnyczios Minersville, Pa. (New Additon) Kampines lotai. Kreipkites ant adreso: Clappier Shoe Store, Minersville, Pa. (9909)



Gabi mergina.
Miss. Helena Keller nuo 19 metu pasiliko neregė, kur cze ir nebyle, nes per savo gabuma, szendien moka skaityti ir raszty o ir savo kalba truputi adgavo — yra gero socialistu. Paveikslas perstato mums, jaja dalipstante rozės ir kitus ziedus ir kožna atmena per dalipstetjima ir uostima.

PAVASARIS, PAVASARIS!
TAL LINKSMIAUSIAS LAIKAS!
bet tik tada tikras ir linksmas pavasaris, kaip zmogus pasilina is savo kuno-organizmo lig bet neviskumas, kaip Re mus Burdžis šaltis, kuris vargina. Vienoje, jeigu to nepadary si, tai liga kankins kung kaip is virszaus, teip viduriu, naikinant sveikatę ir gyvastį ir arliausias neprietelis ir teip lieant netik pavasarije, bet vasari ir nialad nuturi jo kos linksmybes ir namuose, bet vasarę.
KAD JAUTIESI! nesveikuma, bet nori turėti link smą pavasarį, tai islydyte, isvartyte lig lauk: is kuno, kraujo, nerę ir v duryu o kad ta visą pa daryti atsikute listu žk j. kalioj prie kitu Profesionalo Doktoro Klinikos, kur pagal reikią priimkys specializai gerianis liokardus, kurios kops linksmybes ir namuose, bet vasarę.
Kad negali pribut asabiltai, tai paralyti lietuvitai, o spurtai rody pag iby ir ultra i okardas, kurios gali tave isgy dyti ir turesi linksmą pavasarį. Visada rasit adreus k teip:
THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.
Valanda kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėliomis nuo 10 iki 3 po piet.
KAM SROTI IR VARGINTIS LIOMAS, KAD GALI BUTI GREITAM LAIKE ISGYDYTAS, tik reik atsiakinti i Philadelphia M. Kliniką, kurs su džio prisipaistis doli žmonių labo.
„DAKTARAS“ akais: šitų knygų, kuri parszta na niansio mokesio ir labai reikalingas kaip vyrams teip ir moterims, turit ta knygę. Atsisit daug paslaupų ir pamokiniu apie lig isliol neduot. Apturisi domant, tik prisikite lites stampas uz prisistatimo kasitis Philadelphia M. Klinikai.

SKAITYKITE SAULE

KATALIKAS
Naudinga ir kiekvienam reikalinga užsisakyti
Savaitinis laikraštis Pasvęstas Amerikos Lietuvių Reikalams.
ISEINA KAS KETVERGAS, CHICAGO, ILL.
IŠTEIGTAS 1898 METAIS.
Katalikas yra 12-kos puslapų didelio formato ir redaguojamas geriausiu redaktoriu.
Katalikas netarnauja jokiams atskiroms partijoms arba luomams, bet lietuvių visuomenei.
Katalikas nėra laikraštis agitacijinis, bet informacinis, pamokinantis lietuvių ieseivius.
Katalikas talpina visokias žinias iš visos Lietuvos, Amerikos ir abelnei iš viso pasvietio.
Katalikas turi savo geriausius raštininkus bei sandarbininkus.
Kataliko prenumerata Sav. Val. Šiaur. Amer.: metams \$2, pusel metų \$1.
Rusijoj ir Meksikoje: metams \$3, pusel metų \$1.50.
Lietuvai ir kituose užribelzuose: metams \$3, pusel metų \$1.50.
Užsisakyti "Katalikas" galima kiekviename laike.
Rašykite tuojau, o gausite vieną "Kataliko" numerį pamatyti veltui.
Užsisakant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pašto Money Order arba pinigų registruotam laišku, adresu:
J. M. TANANEVICZ,
3249-53 S. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

